

ZAKON O VINU I RAKIJI REPUBLIKE SRPSKE

Službeni glasnik RS br. 71/09

I Osnovne odredbe

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: proizvodnja vina i rakije od grožđa i voća, zaštita geografskog porijekla vina i rakije, izrada i vođenje vinogradskog katastra, uslovi za stavljanje u promet vina i rakije, proizvodnja i uslovi za stavljanje u promet drugih alkoholnih pića koja se proizvode uz upotrebu destilata (od grožđa, voća i vina), kao i rafinisanog etil-alkohola.

Član 2.

Vino, rakija, druga alkoholna pića i alkohol moraju ispunjavati propisane norme kvaliteta i uslove u pogledu pakovanja i deklarisanja, utvrđene ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje njihov kvalitet.

Član 3.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) kljuk grožđa je izmuljano grožđe sa peteljkovinom ili bez peteljkovine,
- b) šira je tečni proizvod dobijen odgovarajućim postupcima ocjeđivanja i cijedenja cijelog grožđa ili kljuka grožđa,
- v) koncentrisana šira je nekaramelizovana šira koja je dobijena djelimičnom dehidracijom šire zagrijavanjem u uslovima vakuuma ili zamrzavanjem i uklanjanjem dijela vode, bez primjene neposrednog zagrijavanja,
- g) rektifikovana koncentrisana šira je koncentrisana šira dobijena postupcima koncentrisanja iz koje su uklonjeni svi sastojci osim šećera,
- d) groždani sok je nefermentisani tečni proizvod koji može poslužiti za ljudsku ishranu, koji sadrži najviše 1 volumni procenat (vol. %) stvarnog alkohola i koji je dobijen iz svježeg grožđa, iz šire, razrjeđivanjem koncentrisane šire ili razrjeđivanjem koncentrisanog groždanog soka,
- đ) koncentrisani groždani sok je nekaramelizovani proizvod dobijen dehidracijom groždanog soka bez direktnog izlaganja toploti koji sadrži najviše 1 vol. % alkohola i u kojem je procentni sadržaj šećera najmanje 50,9 %, mjereno refraktometrom pri 20 °C,
- e) vinski talog je istaloženi ostatak u posudama sa vinom nakon vrenja, za vrijeme odležavanja i dozrijevanja vina i dopuštenih postupaka bistrenja i taloženja, kao i ostatak dobijen filtriranjem ili centrifugiranjem vina. Vinskim talogom se smatra i ostatak nakon bistrenja, taloženja, filtriranja ili centrifugiranja šire,
- ž) komina grožđa je neprevreli ili prevreli ostatak nakon cijedenja grožđa ili kljuka grožđa,
- z) destilat poljoprivrednog porijekla je poluproizvod dobijen alkoholnom fermentacijom i destilacijom poljoprivrednih sirovina, a koji ima karakteristike sirovine od koje potiče,
- i) originalno pakovanje je takvo pakovanje proizvoda koje se bilo kojom radnjom ne može vratiti u prvobitno stanje,

j) proizvođač vina, rakije i drugih alkoholnih pića je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koje se bavi proizvodnjom vina, rakije i drugih alkoholnih pića i koje je upisano u Registar proizvođača vina, rakije i drugih alkoholnih pića,

k) proizvođačka specifikacija je dokument koji donosi proizvođač ostalih alkoholnih pića prije početka proizvodnje i po njoj postupa,

l) Registar proizvođača vina, rakije i drugih alkoholnih pića je baza podataka o proizvođačima vina, rakije i drugih alkoholnih pića, proizvodnji i kvalitetu vina, rakije i drugih alkoholnih pića, kao i o drugim podacima, u skladu sa ovim zakonom,

lj) rafinisani etanol je etil-alkohol poljoprivrednog porijekla proizveden redestilacijom sa rektifikacijom poslije alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla i upotrebljava se za proizvodnju drugih alkoholnih pića, kao i za proizvodnju biljnih ekstrakata, boja, aroma i aditiva,

m) redestilacija je ponovna destilacija destilata nižeg stepena destilacije,

n) rektifikacija je višestepena uzastopna destilacija sa ciljem dobijanja etanola što većeg stepena čistoće,

nj) fermentacija je biohemijska transformacija ugljenih hidrata (monosaharida) u etanol i

o) stepen eksla (oznaka jedinice je Oe) je procenat ili količina šećera u groždanom soku, odnosno moštu (1Oe° je približno 0,2 % šećera po težini soka).

Član 4.

Grožđe je, u smislu ovog zakona, svjež, zdrav, zreo, prezreo, prosušen ili prirodno smrznut plod vinove loze namijenjen proizvodnji vina i drugih proizvoda od grožđa i vina, čiji sok u vrijeme berbe sadrži najmanje 64 °Oe.

Član 5.

Vino je poljoprivredno-prehrambeni proizvod, dobijen potpunim ili djelimičnim alkoholnim vrenjem kljuka grožđa ili šire, od grožđa pogodnog za preradu u vino iz člana 4. ovog zakona.

Član 6.

Drugi proizvodi od grožđa i vina u smislu ovog zakona (u daljem tekstu: drugi proizvodi) su:

a) niskoalkoholna pića,

b) proizvodi od grožđa i vina bez vrenja ili sa djelimičnim vrenjem, groždani

mošt, groždani mošt djelimičnog vrenja, gusti groždani sok i gusti groždani mošt, rektifikovani groždani sok i mistela,

v) mješavina drugih pića, odnosno biljnih ekstrakata sa vinom, u kojima je udio vina veći od 50 %,

g) nealkoholni proizvodi od vina,

d) vinsko sirće,

đ) vina za destilaciju,

e) proizvodi destilacije alkoholno prevrelih proizvoda od grožđa: rakija (komovica, lozovača, vinovica, drozdenka), vinski destilat, vinski alkohol (rafinisani i nerafinisani) i vinjak,

ž) sporedni proizvodi od grožđa i vina: drop, peteljkovina i proizvodi od sporednih proizvoda: vinski talog, vinski kamen i sjemenje grožđa i

z) ostali proizvodi od grožđa i vina.

Član 7.

Rakija je alkoholno piće proizvedeno destilacijom fermentisanog kljuka, matičnog soka, komine voća, grožđa, jestivih šumskih plodova i drugih sirovina poljoprivrednog porijekla sa minimalnim sadržajem etanola 15 vol. % i sa sačuvanim specifičnim organoleptičkim osobinama koje potiču od sirovine od koje je proizvedena.

Član 8.

(1) Druga alkoholna pića razvrstavaju se na žestoka alkoholna pića i ostala alkoholna pića.

(2) Žestoka alkoholna pića su alkoholna pića proizvedena od rafinisanog etanola poljoprivrednog porijekla, odnosno miješanjem etanola poljoprivrednog porijekla, rakije i destilata poljoprivrednog porijekla, odnosno miješanjem drugih žestokih pića, rakije i destilata poljoprivrednog porijekla uz dodatak dozvoljenih aditiva, zaslađivača, boja i aroma.

(3) Ostala alkoholna pića su alkoholna pića koja se proizvode po proizvođačkoj specifikaciji koju donosi proizvođač.

(4) Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik kojim propisuje kategorije rakije i drugih alkoholnih pića i sadržaj proizvođačke specifikacije.

II USLOVI ZA PROIZVODNJU

Član 9.

(1) Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom vina, rakije, drugih alkoholnih pića i alkohola (u daljem tekstu: proizvođač) mora, u zavisnosti od obima i tehnološkog postupka proizvodnje imati odvojene prostorije za proizvodnju, čuvanje i doradu vina, rakije i drugih alkoholnih pića, kao i prostorije za čuvanje sredstava koja se koriste u proizvodnji i doradi grožđa i voća.

(2) Proizvođač iz stava 1. ovog člana mora imati prostoriju za proizvodnju i doradu opremljenu posudama, uređajima i priborom za preradu, fermentaciju, destilaciju, doradu, manipulaciju, čuvanje i drugu opremu propisanu za obavljanje ove djelatnosti.

(3) Proizvođač, pored uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, mora imati i uređaj za automatsko mjerenje i registrovanje količine proizvedenog alkohola izraženog u alkoholnim stepenima.

(4) Proizvođač koji vrši punjenje u mala komercijalna pakovanja vina, rakije i drugih alkoholnih pića, mora zavisno od obima proizvodnje da obezbijedi prostoriju i uređaje za punjenje u originalna pakovanja.

(5) Proizvođač je dužan da ima higijenski i tehnološki ispravnu tekuću hladnu i toplu vodu.

(6) Proizvođač mora da ima obezbijeđeno uklanjanje otpadnih voda i materijala i obezbijeđena sredstva za održavanje lične higijene.

(7) Pod proizvođačem u smislu ovog zakona ne smatra se fizičko lice koje vino i rakiju proizvodi za sopstvenu potrošnju.

Član 10.

(1) Proizvođač je dužan da obezbijedi stručno rukovođenje procesom proizvodnje pića.

(2) Procesom proizvodnje može stručno da rukovodi diplomirani inženjer prehrambene tehnologije ili diplomirani inženjer poljoprivrede, smjera prehrambene tehnologije, voćarstva i vinogradarstva, hortikulture ili opšteg smjera, sa najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima proizvodnje pića.

(3) Proizvođač može stručno rukovođenje procesom proizvodnje da povjeri privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu koje je registrovano za pružanje stručnih usluga u poljoprivredi, a ima zaposleno lice koje ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana.

Član 11.

(1) Proizvođač može da počne da obavlja proizvodnju ovih pića i njihovo punjenje u originalno pakovanje ako ispunjava uslove iz čl. 9. i 10. ovog zakona.

(2) Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo) izdaje odobrenje o ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje minimalne tehničko-tehnološke uslove koje moraju da ispunjavaju prostorije, uređaji i oprema za proizvodnju vina, rakije, drugih alkoholnih pića i alkohola.

Član 12.

(1) Ministarstvo vodi registar proizvođača vina, rakije i drugih alkoholnih pića (u daljem tekstu: registar proizvođača).

(2) Registar iz stava 1. ovog člana sadrži:

a) podatke o proizvođaču (naziv, sjedište, adresu, matični broj, poreski identifikacioni broj),

b) podatke o odgovornom licu,

v) šifru djelatnosti,

g) podatke o prostorijama, uređajima i opremi za proizvodnju vina, rakije i drugih alkoholnih pića,

d) podatke o proizvodnji (ugovorenoj ili sopstvenoj) i

đ) podatke o vrsti i količini proizvedenog vina, rakije ili drugih alkoholnih pića.

(3) Proizvođač se upisuje u registar u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja iz člana 11. stav 2. ovog zakona.

Član 13.

(1) Prerada grožđa i voća namijenjenog za proizvodnju vina, rakije i drugih alkoholnih pića može da se vrši samo za vrijeme kada grožđe i voće dostigne odgovarajuću zrelost za određeno područje i vrstu, odnosno sortu.

(2) Zabranjena je prerada grožđa u vino ako to grožđe ne obezbjeđuje kvalitet vina utvrđen odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 14.

(1) Zabranjeno je u prostorijama u kojima se proizvodi vino i rakija držati, odnosno u proizvodnji vina i rakije upotrebljavati šećer, alkohol i druga sredstva kojima se može povećati količina i mijenjati propisani prirodni sastojci vina i rakije, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, u godini u kojoj je sadržaj šećera u grožđu niži od normalnog sadržaja za određenu sortu sa određenog područja, može se kljuku od tog grožđa ili širi dodati šećer ili koncentrovana rektifikovana šira u količini koja obezbjeđuje kvalitet vina.

(3) Na zahtjev proizvođača, a na osnovu nalaza poljoprivrednog inspektora, Ministarstvo odobrava dodavanje šećera, koncentrovane šire ili koncentrovane rektifikovane šire kljuku od grožđa ili širi.

(4) Dodavanje kljuku od grožđa ili širi: šećera, koncentrovane šire ili koncentrovane rektifikovane šire vrši se pod kontrolom republičkog poljoprivrednog inspektora.

(5) Prilikom proizvodnje deklarirano vrhunskih (visokokvalitetnih) vina zabranjeno je dodavati šećer.

Član 15.

Proizvođač vina, rakije i drugih alkoholnih pića dužan je da vodi proizvodni list, za svaki proizvod posebno, sa podacima o upotrijebljenoj sirovini, nazivu, količini i jačini proizvedenog vina, rakije i drugih alkoholnih pića i dokumentaciju koja se odnosi na proizvodnju ovih pića čuvati najmanje tri godine.

Član 16.

(1) Proizvođač je dužan da na posudi sa vinom, odnosno rakijom i drugim alkoholnim pićem, u rinfuznom stanju, u proizvodnom pogonu, istakne deklaraciju sa podacima o:

a) porijeklu grožđa ili voća (sopstvena proizvodnja, kupljeno, uvezeno),

b) nazivu vina, odnosno rakije i drugog alkoholnog pića,

v) godini proizvodnje,

g) sadržaju alkohola u zapreminskim procentima,

d) količini vina, odnosno rakije i drugog alkoholnog pića,

đ) nazivu geografskog područja (geografsko porijeklo) za vino, odnosno rakiju sa zaštićenim geografskim porijeklom i

e) broju i datumu izdanog uvjerenja – dokaza o ispitanom i utvrđenom kvalitetu proizvoda.

(2) Proizvođač je dužan da posebno označi vino, odnosno rakiju koje je potrebno preraditi ili doraditi, sa naznakom nedostataka u odnosu na propisani kvalitet.

Član 17.

(1) Proizvođač rafinisanog etil-alkohola (u daljem tekstu: alkohol) dužan je da obavijesti Ministarstvo o početku proizvodnje alkohola i redovno – mjesečno šalje izvještaje o proizvedenim količinama.

(2) Proizvodnja alkohola vrši se pod kontrolom poljoprivrednog inspektora.

(3) Proizvođač alkohola dužan je da vodi evidenciju sa podacima o: količini i kvalitetu upotrijebljene sirovine, količini proizvedenog alkohola u litrima, sadržaju alkohola izraženo u zapreminskom procentu

alkohola, količini alkohola u hektolitarskim stepenima (°HI), nazivu i sjedištu kupca alkohola, broju i datumu dokumenta na osnovu kojeg je isporučen, odnosno upotrijebljen alkohol.

Član 18.

Za konzervisanje voća može se koristiti samo alkohol koji odgovara propisanim standardima i normama kvaliteta, uz saglasnost Ministarstva.

III ISPITIVANJE KVALITETA

Član 19.

(1) Vino, rakija i druga alkoholna pića podliježu obaveznom ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta, prije deklarisanja i stavljanja u promet, na način utvrđen odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenim propisima.

(2) Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta može da obavlja ovlaštena i akreditovana institucija, ako je registrovana za obavljanje poslova ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića, ako ima laboratoriju i laboratorijsku opremu za vršenje odgovarajućih ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta i ako ima prostoriju za smještaj i čuvanje uzoraka.

(3) Ovlaštena institucija iz stava 2. ovog člana mora da osigura stručno rukovođenje tim poslovima.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje metode ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića i uslove stručnog rukovođenja.

Član 20.

Ovlaštena i akreditovana institucija koja vrši ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića dužna je da čuva dokumentaciju o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta tih pića najmanje tri godine.

Član 21.

(1) Vino, rakija i druga alkoholna pića pakuju se i deklariraju u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(2) Pakovanje i deklarisanje vina, rakije i drugih alkoholnih pića vrši proizvođač, odnosno uvoznik.

(3) Podatak o odlikovanju vina, rakije i drugih alkoholnih pića stavlja se samo na količine koje u potpunosti odgovaraju kvalitetu i svojstvima odlikovanih i nagrađenih proizvoda.

(4) Isticanje posebnog kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića (stara, ekstra i slično) dozvoljeno je samo ako su rakija i drugo alkoholno piće odležali najmanje tri godine.

IV ZAŠTITA GEOGRAFSKOG PORIJEKLA VINA I RAKIJE

Član 22.

Zaštita geografskog porijekla vina i rakije obezbjeđuje se kontrolom proizvodnje grožđa i voća na određenom geografskom području koje se odlikuje posebnim klimatskim, zemljišnim i ostalim uslovima, kontrolom određenih tehnoloških postupaka u proizvodnji grožđa, voća, vina i rakije, kontrolom kvaliteta vina i rakije i utvrđivanjem oznake geografskog porijekla.

Član 23.

(1) Zaštita geografskog porijekla vina i rakije proizvedene od grožđa i vina (vinjak, lozovača, komovica) vrši se prema rejonizaciji vinogradarstva, a zaštita geografskog porijekla rakije proizvedene od voća (šljivovica, prepečenica, klekovača, kajsijevača, kruškovača, jabukovača i drugo) prema rejonizaciji voćarstva, utvrđenoj posebnim propisom.

(2) Rejonizacijom vinogradarstva i voćarstva utvrđuju se granice vinogradarskih i voćarskih područja i sortiment vinove loze i voćki za ta područja.

(3) Zaštita geografskog porijekla rakije od voća, sa područja za koje nije donesen propis o rejonizaciji voćarstva, koje se odlikuje posebnim klimatskim, zemljišnim i ostalim uslovima izrazito pogodnim za proizvodnju voća od kojeg se proizvodi rakija sa specifičnim osobinama, vrši se na osnovu stručne dokumentacije proizvođača za odabrano geografsko područje.

Član 24.

Vino i rakija, u proizvodnji i prometu, mogu nositi oznaku samo onog geografskog porijekla, odnosno područja sa koga potiče grožđe i voće.

Član 25.

(1) Proizvođač može proizvoditi vino, odnosno rakiju, sa oznakom geografskog porijekla, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva.

(2) Uz zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana podnosi se stručna dokumentacija o obezbijedenoj proizvodnji grožđa, odnosno voća u određenom vinogradarskom, odnosno voćarskom području, o nazivu i količini vina, odnosno rakije koja se može proizvesti, tehnologiji proizvodnje vina, odnosno rakije i njihovim specifičnim kvalitativnim svojstvima.

Član 26.

(1) Grožđe i voće koje se koristi za proizvodnju vina i rakije sa oznakom geografskog porijekla, kao i vino i rakija proizvedeni od tog grožđa i voća, podliježu obaveznoj kontroli o ispunjenosti uslova za zaštitu geografskog porijekla.

(2) Kontrolom nad proizvodnjom grožđa, odnosno voća, vina, odnosno rakije, utvrđuje se da li je u proizvodnji grožđa, voća, vina i rakije primijenjen propisani, ili u stručnoj dokumentaciji utvrđen tehnološki postupak i kvalitet vina i rakije.

Član 27.

(1) Kontrolu u procesu proizvodnje grožđa, odnosno voća, namijenjenog za proizvodnju vina, odnosno rakije sa oznakom geografskog porijekla i proizvodnje vina, odnosno rakije od tog grožđa, odnosno voća, obavlja ovlaštena i akreditovana institucija.

(2) Ovlaštenje za kontrolu u procesu proizvodnje grožđa odnosno voća namijenjenog za proizvodnju vina odnosno rakije sa oznakom geografskog porijekla, Ministarstvo može dati instituciji koja ima stalno zaposlena najmanje dva diplomirana inženjera poljoprivrede smjer voćarstvo i vinogradarstvo, hortikultura ili opšti smjer.

(3) Ovlaštenje za kontrolu u procesu proizvodnje vina, odnosno rakije sa oznakom geografskog porijekla, Ministarstvo može dati instituciji koja pored zaposlenih iz stava 2. ovog člana ima i stalno zaposlenog najmanje jednog diplomiranog inženjera poljoprivrede smjera prehrambene tehnologije ili diplomiranog inženjera prehrambene tehnologije.

(4) Ovlaštenoj instituciji koja pruža stručne usluge u proizvodnji vina i rakije ne mogu da se povjere poslovi kontrole nad sopstvenom proizvodnjom grožđa, voća, vina i rakije, kao ni poslovi kontrole proizvodnje vina i rakije drugog pravnog lica, ako je učestvovalo u izradi stručne dokumentacije ili pružanju usluga stručnog rukovođenja poslovima proizvodnje tog vina i rakije.

Član 28.

(1) Na osnovu izvršene kontrole procesa proizvodnje grožđa, voća, vina i rakije i izvršenog ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta vina i rakije sastavlja se izvještaj koji se sa stručnim mišljenjem vršioca ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta vina i rakije dostavlja Ministarstvu.

(2) Na osnovu izvještaja i stručnog mišljenja iz stava 1. ovog člana Ministarstvo izdaje odobrenje o ispunjenosti uslova za proizvodnju, pakovanje i stavljanje u promet vina, odnosno rakije, sa zaštićenim geografskim porijeklom.

(3) Zahtjev za izdavanje odobrenja za stavljanje u promet određenih količina vina, odnosno rakije sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla, proizvođač je dužan da podnese Ministarstvu najkasnije do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu.

(4) Proizvođač vina i rakije snosi troškove vršenja kontrole procesa proizvodnje grožđa i voća, odnosno vina i rakije i utvrđivanja kvaliteta tog vina, odnosno rakije.

Član 29.

(1) Utvrđivanje kvaliteta vina i rakije sa geografskim porijeklom vrši se uzimanjem uzoraka i ispitivanjem hemijskog sastava i organoleptičkih svojstava ovih proizvoda.

(2) Organoleptička svojstva vina i rakije, u skladu sa stavom 1. ovog člana, utvrđuje komisija za degustaciju.

(3) Komisiju iz stava 2. ovog člana imenuje ministar.

(4) Troškove rada komisije za degustaciju snosi proizvođač vina i rakije.

(5) Članovi komisije ne mogu biti lica koja su učestvovala u izradi stručne dokumentacije ili u tehnološkom procesu proizvodnje grožđa i voća (kao sirovine), kao i vina i rakije koji su predmet zaštite, odnosno ocjenjivanja.

Član 30.

(1) Oznaka geografskog porijekla vina i rakije mora biti istaknuta na vidnom mjestu na ambalaži.

(2) U slučaju istih geografskih imena, potrebno je precizno odrediti geografsko područje sa podacima koji ga razlikuju od drugog sa istim imenom da ne bi došlo do zabune.

Član 31.

Dopušteno je oglašavanje vina sa zaštićenim geografskim porijeklom posredstvom elektronskih i pisanih medija, svih oblika oglasa na javnim mjestima, objektima i sredstvima javnog saobraćaja, na knjigama, časopisima, kalendarima i objeavnim predmetima.

Član 32.

Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove i način zaštite geografskog porijekla vina, odnosno rakije (sadržaj prijave proizvođača za zaštitu, stručna dokumentacija koja se prilaže, izvještaj o izvršenoj kontroli procesa proizvodnje grožđa i voća, kao i kontroli nad proizvodnjom vina i rakije i

izvještaj o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta vina i rakije, način uzimanja uzoraka vina i rakije i ocjenjivanje organoleptičkih svojstava vina i rakije) i rejonizaciju vinogradarstva, odnosno voćarstva.

V USLOVI STAVLJANJA U PROMET

Član 33.

(1) U promet se može staviti samo grožđe, mošt, vino, rakija i druga alkoholna pića koji su proizvedeni u skladu sa odredbama i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Vino, rakija i druga alkoholna pića mogu da se prodaju za neposrednu ljudsku potrošnju samo u originalnom pakovanju.

Član 34.

(1) Izuzetno od člana 33. stav 2, proizvođač vina i rakije može da prodaje i kupuje vino, odnosno rakiju i u rinfuznom stanju, za neposrednu ljudsku potrošnju ili kao sirovinu za dalju doradu i preradu, uz prethodno obezbjeđenje dokaza o ispitanom i utvrđenom kvalitetu tog vina i rakije.

(2) Vino i rakiju u rinfuznom stanju proizvođač može prodavati za neposrednu ljudsku potrošnju samo u objektu u kome je vino i rakija proizvedeno i u specijalizovanoj prodavnici pića.

(3) Vino sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla ne može da se prodaje u rinfuznom stanju za neposrednu ljudsku potrošnju.

Član 35.

(1) Vino u rinfuznom stanju može da se stavlja u promet u specijalizovanoj prodavnici pića pod uslovom da se u toj prodavnici druga alkoholna i bezalkoholna pića stavljaju u promet u originalnom pakovanju.

(2) Specijalizovana prodavnica pića, za promet vina u rinfuznom stanju, mora da ispunjava sljedeće uslove:

a) da je prostorija izrađena, odnosno ozidana od tvrdog materijala i opremljena

potrebnom ambalažom, odnosno sudovima za vino koji nisu izloženi direktnom uticaju sunca i velikim promjenama temperature, odnosno da su osigurani uslovi čuvanja vina tako da maksimalna temperatura vina ne pređe 20 stepeni Celzijusovih,

b) da ambalaža, odnosno posuđe u kojima se drži vino u rinfuznom stanju bude

od materijala koji osigurava njegovu stabilnost u pogledu hemijskih i organoleptičkih svojstava, odnosno koji sprečavaju promjenu kvaliteta vina,

v) da ima opremu za manipulaciju, pretakanje i provjetravanje vina, za dolijevanje posuda i za sumporisanje posuda i vina, kao i da ima sredstva za sprečavanje oksidacije vina i

g) da ima opremu i instalaciju za hladnu i toplu vodu za pranje prostorija, posuđa i opreme.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana.

Član 36.

(1) Na ambalaži, odnosno posudi sa vinom u rinfuznom stanju koje se stavlja u promet u specijalizovanoj prodavnici pića mora se istaći deklaracija sa podacima iz člana 16. stav 1. ovog zakona.

(2) Proizvođač vina mora u prostoriji za stavljanje u promet vina u rinfuznom stanju da ima dokumentaciju o ispitanoj i utvrđenoj kvaliteti vina koju je na zahtjev poljoprivrednog inspektora dužan da stavi na uvid.

Član 37.

(1) Zabranjeno je prepakivanje originalnog pakovanja vina, rakije i drugih alkoholnih pića od drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača bez njegove saglasnosti, kao i prodaja tako deklarisanih proizvoda.

(2) Zabranjeno je miješanje uvezenog vina, odnosno rakije sa vinom, odnosno rakijom iz domaće proizvodnje.

(3) Zabranjuje se na flašama i drugoj ambalaži pića stavljanje etiketa sa likovima svetitelja.

(4) Uslužno punjenje vina, rakije i drugih alkoholnih pića iz domaće proizvodnje i uvoza može da se vrši samo za potrebe proizvođača, odnosno uvoznika vina, rakije i drugih alkoholnih pića, u smislu ovog zakona.

(5) O uslužnom punjenju pića iz stava 1. ovog člana vodi se evidencija koja se čuva najmanje tri godine.

Član 38.

Na tržnicama i drugim sličnim mjestima, odnosno van mjesta u kome se proizvode ili van specijalizovane prodavnice pića, zabranjeno je izlagati i prodavati vino, rakiju i druga alkoholna pića u rinfuznom stanju.

Član 39.

Vino, rakija i druga alkoholna pića transportuju se i skladište na način kojim se obezbjeđuje očuvanje njihovih fizičko-hemijskih i organoleptičkih karakteristika.

Član 40.

Melasa, druge sirovine koje sadrže ugljene hidrate koji se koriste za proizvodnju alkohola i alkohol mogu se prodavati, odnosno kupovati samo uz saglasnost Ministarstva.

VI NADZOR

Član 41.

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijски nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega, vrši Republička uprava za inspekcijske poslove i inspekcije u sastavu jedinica lokalne samouprave u okviru svojih nadležnosti.

Član 42.

(1) Poljoprivredni inspektori su ovlašteni i dužni da vrše:

- a) kontrolu i utvrđivanje uslova za proizvodnju vina, rakije i drugih alkoholnih pića, uslove za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića, kao i uslove za promet vina u rinfuznom stanju,
- b) kontrolu u proizvodnji vina, rakije i drugih alkoholnih pića,
- v) kontrolu i obaveze pregleda nad proizvodnjom grožđa i voća, odnosno nad proizvodnjom vina i rakije sa zaštićenim geografskim porijeklom,
- g) utvrđivanje sadržaja šećera u grožđu, širi ili kljuku,
- d) kontrolu, i prisustvuju postupku dodavanja šećera, koncentrovane šire i koncentrovane rektifikovane šire, širi ili kljuku u postupku proizvodnje vina po odobrenju Ministarstva,
- đ) kontrolu da li se povjereni stručni poslovi kontrole nad proizvodnjom grožđa i voća, odnosno proizvodnjom vina i rakije sa zaštićenim geografskim porijeklom vrše u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona i
- e) kontrolu kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića, osim zdravstvene ispravnosti, u proizvodnji i prometu.

(2) U vršenju poslova iz stava 1. ovog člana republički poljoprivredni inspektor može da uzima uzorke vina, rakije i drugih alkoholnih pića bez naknade radi ispitivanja kvaliteta.

(3) Zdravstveno-sanitarna inspekcija vrši nadzor nad prometom vina, rakije i drugih alkoholnih pića na osnovu ovog zakona, kao i posebnih propisa koji uređuju ovu oblast.

Član 43.

(1) U vršenju poslova iz člana 42. stav 1. ovog zakona republički poljoprivredni inspektor dužan je da:

- a) zabrani proizvodnju vina, rakije, drugih alkoholnih pića i alkohola i ispitivanje i utvrđivanje njihovog kvaliteta, ako za to nisu ispunjeni propisani uslovi ili ako se ove djelatnosti obavljaju bez dokaza o ispunjenosti propisanih uslova (čl. 9, 10. i 19),
- b) zabrani preradu grožđa u vino ako to grožđe ne obezbjeđuje propisani kvalitet (član 13. stav 2),
- v) zabrani proizvodnju vina i rakije sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla za koje nije izdana saglasnost Ministarstva (član 25),
- g) zabrani stavljanje u promet vina, rakije, drugih alkoholnih pića i alkohola koji su proizvedeni suprotno odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenim propisima (član 33. stav 1),
- d) zabrani stavljanje u promet vina u rinfuznom stanju za neposrednu ljudsku potrošnju, ako prodavnica ne ispunjava propisane uslove ili ako se promet vina vrši bez dokaza o ispunjenosti propisanih uslova (član 34. stav 1. i član 35. st. 1. i 2),
- đ) zabrani stavljanje u promet vina u rinfuznom stanju na pijacama ili drugim mjestima, odnosno van mjesta u kome se proizvodi vino i van specijalizovane prodavnice pića (član 38),
- e) naredi otklanjanje nepravilnosti u primjeni propisa o vinu, rakiji i drugim

alkoholnim pićima i odredi rok u kome se to mora učiniti,

ž) oduzme i uništi vino, odnosno rakiju, odnosno drugo alkoholno piće koje se stavlja u promet u rinfuznom stanju na pijacama ili drugim mjestima, odnosno van kruga podruma i specijalizovane prodavnice pića,

z) oduzme vino, rakiju, drugo alkoholno piće i alkohol, koje je stavljeno u promet suprotno odredbama ovog zakona, ako prodavac nije proizveo ove proizvode i ako se neovlašteno bavi njihovim prometom, oduzme i prevozno sredstvo ako je vrijednost oduzetih proizvoda veća od jedne trećine tog prevoznog sredstva, odnosno posude u kojima se prevozi, odnosno čuva to vino, rakija, drugo alkoholno piće i alkohol i

i) zahtijeva pomoć organa unutrašnjih poslova ako ocijeni da bez njihove pomoći ne može da izvrši nadzor.

(2) U slučaju oduzimanja vina, rakije i drugih alkoholnih pića, prevoznog sredstva i posuda, inspektor donosi rješenje o oduzimanju u roku od tri dana od dana njihovog oduzimanja.

(3) Izrečena mjera zabrane iz stava 1. t. a), b) v), g) i d) ovog člana traje do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

(4) Ako se ne postupi po nalogu inspektora za preduzimanje mjera iz stava 1. tačke đ) ovog člana inspektor će zabraniti rad prodavnice.

(5) Troškovi koji nastaju prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja vina, rakije i drugih alkoholnih pića, prevoznog sredstva i posuda, na osnovu ovlašćenja iz stava 1. t. ž) i z) ovog člana padaju na teret lica od kojeg je vino, rakija i drugo alkoholno piće, prevozno sredstvo i posude oduzeto.

(6) Oduzeto vino, rakija i druga alkoholna pića ako ispunjavaju utvrđene uslove o kvalitetu, javnom licitacijom mogu se prodati zainteresovanom proizvođaču vina, rakije i drugih alkoholnih pića.

Član 44.

(1) Inspektor je dužan da o rezultatu analize obavijesti vlasnika proizvoda od koga je uzorak uzet, a kada je analiziran uzorak iz originalnog pakovanja, obavijesti i proizvođača analiziranog proizvoda.

(2) Superanaliza proizvoda može se zahtijevati u roku od sedam dana od dana obavještenja o rezultatu analize.

(3) Stranka snosi troškove ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta proizvoda čije ispitivanje traži.

(4) Troškove za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova iz čl. 9. i 10. ovog zakona snosi podnosilac zahtjeva.

(5) Troškovi iz stava 4. ovog člana utvrđuju se u skladu sa propisom iz oblasti administrativnih taksa i naknada.

VII KAZNE NE ODREDBE

Član 45.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 30.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice, ako:

- a) stavi u promet vino ili rakiju ili drugo alkoholno piće ili alkohol koji ne ispunjava propisane norme kvaliteta ili uslove u pogledu pakovanja ili deklarisanja (član 2),
- b) se bavi proizvodnjom vina, rakije, drugih alkoholnih pića ili alkohola, ili punjenjem vina, rakije, drugih alkoholnih pića ili alkohola u originalno pakovanje, ili ispitivanjem i utvrđivanjem kvaliteta istih, a ne ispunjava propisane uslove (čl. 9, 10. i 19),
- v) obavlja radnje suprotno članu 13. stav 2. ovog zakona,
- g) u prostorijama u kojima se proizvodi vino i rakija drži, odnosno u proizvodnji upotrebljava šećer, alkohol i druga sredstva (član 14. stav 1),
- d) proizvodnju alkohola vrši bez kontrole republičkog poljoprivrednog inspektora (član 17. stav 2),
- đ) vrši konzervisanje voća alkoholom, suprotno odredbi člana 18. ovog zakona,
- e) ne pakuje ili ne deklarise vino ili rakiju ili drugo alkoholno piće, u skladu sa propisom kojim se uređuje kvalitet vina, rakije i drugih alkoholnih pića (član 21. stav 1),
- ž) podatak o odlikovanju rakije ili drugih alkoholnih pića stavlja na količine koje nisu dobile to odlikovanje, odnosno priznanje (član 21. stav 3),
- z) rakiju ili drugo alkoholno piće označava suprotno odredbi člana 21. stav 4. ovog zakona,
- i) vino ili rakija nosi oznaku geografskog porijekla, odnosno područja, a nije proizvedeno od grožđa ili voća na tom području (član 24),
- j) proizvodi vino ili rakiju sa oznakom geografskog porijekla, bez prethodne saglasnosti Ministarstva (član 25. stav 1),
- k) stavi u promet vino ili rakiju sa oznakom geografskog porijekla, bez odobrenja Ministarstva (član 28. stav 2),
- l) prodaje ili kupuje vino ili rakiju u rinfuznom stanju, suprotno odredbi člana 34,
- lj) postupi suprotno odredbama člana 35. zakona,
- m) postupi suprotno odredbama člana 37. st. 1, 2. i 3. ovog zakona i
- n) prodaje ili kupuje melasu i druge sirovine koje sadrže ugljene hidrate ili alkohol, bez saglasnosti Ministarstva (član 40).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 46.

(1) Novčanom kaznom od 6.000 KM do 18.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice, ako:

- a) u proizvodnom listu ne obezbijedi vođenje podataka o upotrijebljenoj sirovini, nazivu, količini i jačini vina, rakije ili drugih alkoholnih pića za svaki proizvod posebno, ili ako ne čuva dokumentaciju koja se odnosi na proizvodnju vina, rakije i drugih alkoholnih pića do propisanog roka (član 15),
- b) na posudi sa vinom, rakijom i drugim alkoholnim pićem u rinfuznom stanju ne istakne deklaraciju sa propisanim podacima (član 16. stav 1),

v) ne dostavi obavještenje Ministarstvu o početku proizvodnje alkohola ili o mjesečno proizvedenim količinama alkohola (član 17. stav 1),

g) ne vodi evidenciju o proizvodnji i prometu alkohola sa propisanim podacima (član 17. stav 3),

d) ne čuva dokumentaciju o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta vina ili rakije ili drugih alkoholnih pića do propisanog roka (član 20),

đ) ne podnese prijavu Ministarstvu u propisanom roku (član 28. stav 3),

e) na posudi sa vinom u rinfuznom stanju ne istakne deklaraciju sa propisanim podacima ili ako nema dokaza o ispitanoj i utvrđenoj kvaliteti vina ili ako dokumentaciju o ispitanoj i utvrđenoj kvaliteti vina ne stavi na uvid inspektoru (član 36) i

ž) na pijaci ili drugom mjestu izlaže ili prodaje vino ili rakiju ili drugo alkoholno piće u rinfuznom stanju (član 38).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 600 KM do 1.800 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 47.

Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM kazniće se preduzetnik za prekršaje navedene u članu 45. stav 1. t. a), b), v), g) i n) ovog zakona.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

a) Pravilnik o kategorijama rakije i drugih alkoholnih pića i sadržaju proizvođačke specifikacije (član 8. stav 4),

b) Pravilnik o minimalno tehničko-tehnološkim uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije, uređaji i oprema za proizvodnju vina, rakije, drugih alkoholnih pića i alkohola (član 11. stav 3),

v) Pravilnik o metodama ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta vina, rakije i drugih alkoholnih pića (član 19. stav 4),

g) Pravilnik o zaštiti geografskog porijekla vina i rakije (član 32) i

d) Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava specijalizovana prodavnica pića za promet vina u rinfuznom stanju (član 35. stav 3).

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o vinu i rakiji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 3/97).

Član 49.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koje se bavi proizvodnjom i prometom grožđa i voća, odnosno vina, rakije, alkohola i drugih alkoholnih pića dužno je da svoje poslovanje uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od njegovog stupanja na snagu.

Član 50.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o vinu i rakiji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 3/97).

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-1127/09

Datum: 16. jul 2009. godine